

Torma Zsófia kapcsolata a civilizáció bölcsőjével

Erdély első régésznőjének úttörő munkája és felfedezései

Dr. Torma Zsófia
1882-ben, egy frankfurti
régészlapban megjelent
fényképe

Nagy izgalommal várjuk *Anders Kaliff* uppsalai régészprofesszor új könyvének a megjelenését:

Zsofia Torma och civilisationens vagg - Transsylvaniens kvinnliga arkeologipionjär och hennes upptäckter

E cikk címének a kiválasztására a professzor úr könyve inspirált. Ez a könyv azért is fontos, mert kárpotólja annak a korábban írt, *Genusforskning inom arkeologin* (A nemek kutatása a régészetben, kiadási évek: 2001/2005) könyv hiányosságát, amelyet *Elisabeth Arwill-Nordbladh*, emeritus régészprofesszor írt az első régésznek I. Sajnos, kimaradt Dr. Torma Zsófia, az első magyar régésznek ebben a könyvben! Megismerte Zsófia munkásságát és életpályáját nehezen érthető mellés. Talán, a Magyar Tudományos Akadémia nem tett elég erőfeszítést arra, hogy nemzetközileg is népszerűsítse az első magyar régésznőt.

A könyv különös értékét az adja, hogy egy skandináv tudós szemén keresztül ismerhetjük meg az első magyar régésznek nagyságát. Anders Kaliff, ahol lehet párhuzamokat von a svéd és a magyar régészeti kutatási eredmények között.

A könyvet olvasva megismerhetjük Erdélynek a történetét. Betekinthetünk Zsófia világába és környezetébe. Megismerhetjük a Torma család tehetséges tagjait (apa, fia, lánya). Az 1800-as évek végén a tudósoknak nem volt könnyű dolguk. Ez kiderül Zsófia rövid életrajzából is.

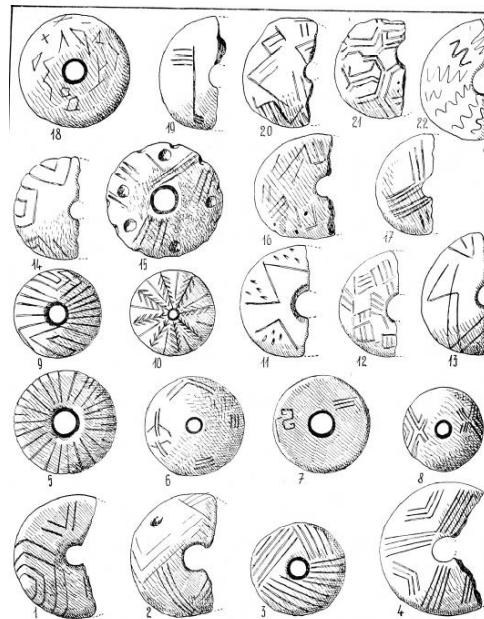
Zsófiának meg kellett küzdenie a nemek közötti különböző feladatkörök gátjaival. Abban az időben nem volt természetes az, hogy egy báró kisasszony régészkedik. Elkötelezettsége a régészet iránt olyan mély volt, hogy a családi fészke is a kutatáshoz szükséges pénzforrások elteremtésének az áldozatává vált.

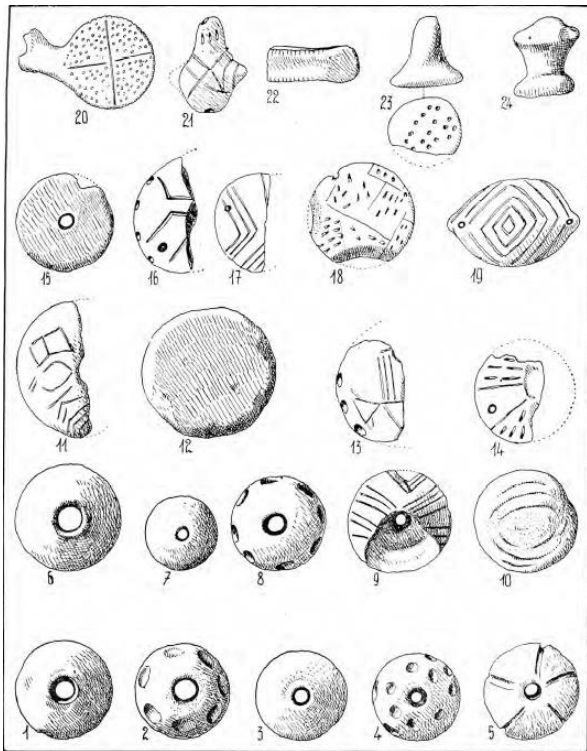
Zsófiát, szerénysége és adakozó természete miatt sokan szerették és tisztelték. Abban az időben még nem körvonalazódtak a különböző tudományok konkrét tartalma. Zsófia itt is megelőzte a korát, mert a nézetei megértésére különböző tudományokat hívott segítségül. A néprajz tudománytól kezdve a geológián keresztül, a néphit, a történelem és a nemzetközi régészet mind-mind segítettek a cserépedényein található írásjelek valamint a szobrocskái mondanivalójának a megértését.

Megállapíthatjuk, hogy Zsófiának sok mindenben igaza volt. Hasonlóságot állapított meg a Kárpát-medence és a Mezopotámiai kultúra között.

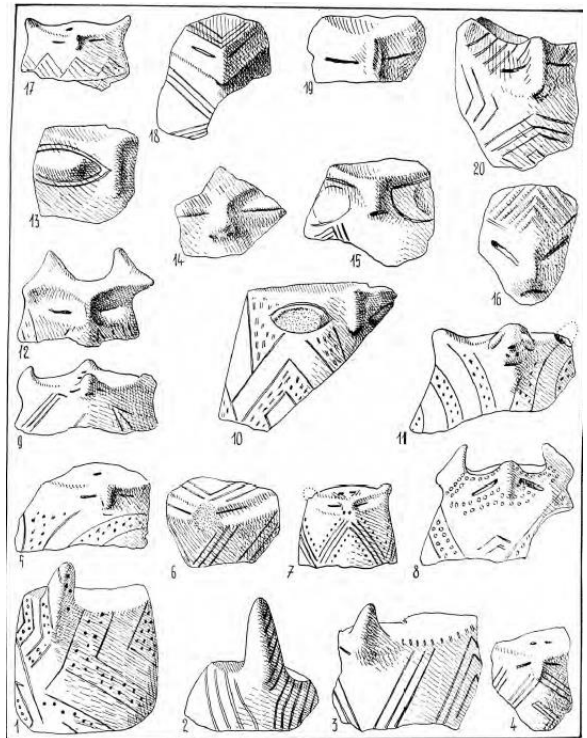
2009-ben New-Yorki román, moldáv és bolgár régészek egy grandiózus kiállítást szerveztek amerikai segítséggel. Ott bemutattak olyan korai leleteket, amelyek kutatásával először Európában Torma Zsófia foglalkozott. Ezen a bemutatón is felmerült a kapcsolat a Kárpát-medencei és tágabb környezete, valamint a mezopotámiai és a kultúrák közötti, de az is, hogy a Kárpát-medencében talált leletek régebbiek a mezopotámiaiaknál, de még az egyiptomi leleteknél is.

A végső következtetés az volt, hogy e területet tekinthetjük Európa írásbelisége bölcsőjének. Ezzel az írásbeli jelekkel először Dr. Torma Zsófia foglalkozott:

Zsófia tordosi leleteib 1

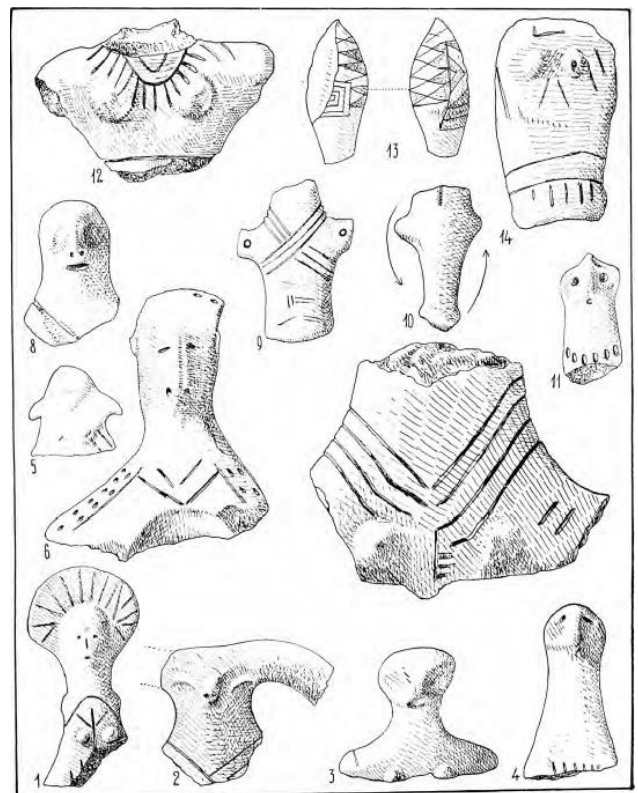
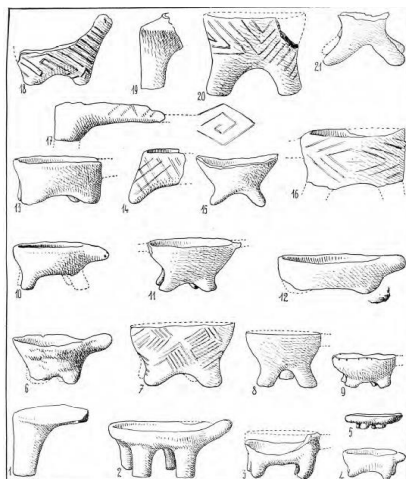
Zsófia tordosi leleteib 1

Ízelít leg talán annyit Anders Kaliff könyvér 1, hogy nagyszer en mutatja be Erdély si kultúrájának a gazdagságát és történelmének a változatosságát. Sok ottani régészeti dologról ad alapos felvilágosítást. Tudomást szerezhetünk például a tatárlakai leletek érdekességér 1.

Sok mindent nem szeretnék elárulni a könyv tartalmából. Arra buzdítanám a kedves olvasni vágyókat, akiket Erdély régészeti leletei, valamint az els magyar régészeti zseniális meglátásai és nagysága érdekel, hogy olvassák el Anders Kaliff publikálásra váró könyvét svéd nyelven vagy az általunk fordításra és kinyomtatásra váró magyar nyelv változatát.

Anders Kaliff foglalkozik a székely-magyar rovásjelekkel is. Ezek a jelek azért érdeklik kiemelten a professzort, mert azok a skandináv kultúrában is megtalálhatóak.

Zsófia több dologra hívta fel a régésztársai figyelmét. Ismerve a székely-magyar rovásírás jeleit, kiállt azon nézetei mellett, hogy a cserépedényein a jelek nem díszítési motívumok, hanem írásjelek, a leletek pedig különböz ceremóniák leírásai és kellékei.

Zsófia tordosi leleteib 1

Érdekes például az is, hogy Dácia fő városa, Sarmizegetusa nevében Torma Zsófia azt a következtetést vonta le, hogy azt szarmaták, azaz szkíta népek alapították.

Miért fontos Dr. Torma Zsófia munkássága a számunkra?

Mert, az első magyar régész.

Mert, az első magyar nő, aki császári engedéllyel kapta meg a doktori titulust Kolozsváron a Ferencz József Tudományegyetemen.

Mert, a régésznek elsőnek tárta fel az újkori TORDOSI kultúrát, mely a skori lelőhelyet húsz éves folyamatos kitartással vizsgálta.

Mert, neki tulajdonítható az első európai írásbeliség megjelenésére vonatkozó felfedezés, azáltal, hogy 6 - 7 000 éves írásjegyes cserépedényeket tanulmányozott.

Mert, Zsófia már 1879-ben kimutatta, hogy kapcsolat van a tordosi jelek és az asszír-babilóniai írásbeliség között.

Mert, abban az időben, a leleteiben szereplő rovásjegyekre hívta fel a figyelmet, rávilágítva az ősi székely-magyar rovásjegyekre, például, az őny, zs, t és cő betűkre.

Mert, az általa tanulmányozott írásjelek, melyeket ma székely-magyar rovásírásnak nevezünk, bizonyítják számunkra a magyarságra vonatkozó sokkal korábbi jelenlétet és folytonosságot a Kárpát-medencében.

Mert, régészeti leletei alapján hasonlóságot állapított meg a Kárpát-medence és Mezopotámia korai kultúrái között.

Mert, a tordosi leleteit (Magánygyűjteményét) több ezer darabra (10 387) gyarapította.

Mert Zsófia tordosi régészeti gyűjteményét egész Európa elismerte és értékelte!

Mert gyűjteménye és kéziratái többek között a Kolozsvári Erdélyi Történelmi Múzeumban (Muzeul de istorie a Transilvaniei din Cluj), valamint az enyedi (Aiud), a dévai (levéltár), az aradi (1910-től Roska Márton ásatásainak részesei), a budapesti, a berlini levéltárakban is megtalálhatóak.

Mert régészeti tanulmányait magyarul és németül írta

Mert, nemzetközi előadásokat tartott. (Magyarország/Németország).

Mert, levelezett korai híres régészeivel, megosztotta gondolatait.

Dr Madarassy Enik

Ne hagyjunk fel a csüggedéssel?

Ne hagyjunk fel a csüggedéssel! Mindent írhatunk kérdéssel is. Hihetünk és kételkedhetünk. Kétezer év óta a keresztényen, ennek megreformálása után, többen a keresztény hitben magyarázzuk a világot. De a mi világunk mellett az emberiség kétharmada más hitben él. Nem rosszabbak nálunk. 2000 éve próbáljuk betartani a tízparancsolatot. És folyamatosan ölnünk. És lopunk. És mert kívánjuk, elcsaljuk más feleségét. És ezt cselekszik a nő is, ha megkívánják mások férjét. És világ még így is halad. Mert építjük. Babel tornyán tanulva igyekszünk szót érteni egymással. Sokféle furcsa meggyezésünk ellenére is. Mert az eltelt kétezer év arra volt jó, hogy megértsük: a magunk fejével kell gondolkoznunk. Egyedenként kiválunk a rengeteg felfoghatatlan dogmával etetett tömegből és nyiladozó értelmünkkel kikanyarítjuk a magunk karéj értelmét az érthetetlen világból. Az a miénk, amit megértünk. Tudósaink bizonyítják, hogy agyunk képességének tíz század százalékát hasznosítjuk. Az elkövetkező esztendővel lezárjuk az emberiség gyermekkorát, gyermekbetegségeinkből felépülve, értelmes gépeinkkel megtoldva értelmünk, kérdésejelenket tudásunkkal fogjuk felkiáltójelekké alakítani. Élni érdemes. Örömetermés legyen legfontosabb gondunk. Szeretetünk szülöttje legyen végtelenítható boldogságunk.

tk

